

Kanser Hastalarında Fungemi Görülme Sıklığı: Hacettepe Deneyimi

A. Özveren, N. Çalık Başaran, Ö. Uzun

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, İnfeksiyon Ünitesi, Ankara

Giriş: Kanser hastalarında infeksiyonlar mortalite ve morbiditenin en önde gelen nedenlerdir. Fungal infeksiyonlar, özellikle de fungemiler, bakteriyel infeksiyonlara göre daha az sıklıkta görülmele birlikte mortalite oranlarının yüksek olması nedeniyle giderek önem kazanmaktadır.

Metod: Eylül 2005-Aralık 2007 tarihleri arasında Hacettepe Üniversitesi Hastanesi İç Hastalıkları servisinde yatan hemato-onkoloji hastaları fungemi gelişimi açısından takip edildi.

Sonuçlar: Bu sürede izlenen toplam 1075 hastanın %52 (561)'si hematolojik malignitesi olan hastalardı. Hematolojik maligniteleri olan hastalar arasında birinci sıklıkta lenfoma görüldü (%49, n= 276), solid tümörlü hastalarda gastrointestinal sistem maligniteleri ilk sırada görüldü (%34, n= 174). Hastaların 13'ü allojeneik ve sekizi otolog kök hücre nakli üzere 21'ine kök hücre nakli yapıldı. İzlenen hastaların %3.3'ünde (n= 36) fungemi tespit edildi. Fungemi gelişen hastaların %69 (n= 25)'u solid tümörlü hastalardı. Hastaların yaş ortalaması 54 ± 16 ve %63'ü kadındı. Fungemi gelişen hastaların %60'ı son 30 gün içinde geniş spektrumlu antibiyotik kullanmıştı, %30'unun son 30 gün içindeki absolu nötrofil sayısı (ANC) $< 500/\text{mm}^3$ idi ve fungemi anında %20'sinde ANC $< 100/\text{mm}^3$ idi. Hastaların %70'inde santral venöz kateter, %70'inde parenteral beslenme öyküsü ve %30'unda geçirilmiş majör cerrahi öyküsü vardı. Hastaların yedisinde (%1) organ tutulumu gösterildi ve bunların altısı akciğer tutulumu ile ortaya çıktı. Hastaların %50 (21)'sinde fungemi nedeni *Candida albicans* iken %10 (7)'u *Candida tropicalis*, %10 (5)'u *Candida parapsilosis* idi. Dört hastada birden fazla kandida türü izole edildi. On iki hastada (%30) santral venöz kateter, sekiz (%20) hastada idrar, bir hastada pü, bir hastada derin trakeal aspirat ve bir hastada safra kültüründen fungemi etkenleri izole edildi. Tedavide %58 oranında flukonazol, %19'unda kaspofungin, %0.8'i amfoterisin B kullanıldı. Hastaların %30'unda başlangıçta uygulanan antifungal tedaviler değiştirildi. Fungemi hastalarında sağkalım oranı %20 idi, %40'ında fungemiye bağlı mortalite görüldü.

Yorum: Fungemi solid tümörlü hastalarda ve nötropenik olmayan dönemde daha sık görülmektedir. Fungemi gelişimi açısından risk grubu oluşturan hastaların iyi tanımlanıp risk faktörlerinin azaltılması, hızlı tanı ve erken tedavi başlanmasına önem verilmesi gerekmektedir.